

Nieuwsbrief Nieuw Bibliotheekwerk

nr. 10, jaargang 4, oktober 2004

Uitgave: Vereniging PBC's. Redactie: Wim Keizer, tel. 023 – 5546387, e-mail wkeizer@probiblio.nl

---

Van de redactie

Een dikke *Nieuwsbrief* met 1 reconstructie en 4 commentaren. Gauw lezen maar.

Wim Keizer
12 oktober 2004

Reconstructie

VOB-bestuur kwam pas in middagpauze van extra ledenvergadering tot voorstel

Het bestuur van de VOB heeft pas in de middagpauze van de extra ledenvergadering van 15 september geconcludeerd dat het wellicht goed zou zijn de leden voor te stellen geen overeenkomst met OCW op basis van de Aanvulling bij het Koepelconvenant aan te gaan. Dit gebeurde op grond van de informele rapportages van de voorzitters van de ochtendsessies aan het bestuur. Het idee was na de lunchpauze eerst nog even de officiële rapportages aan de leden af te wachten, alvorens na een korte schorsing definitief voor te stellen niet te tekenen. Dit bleek mij uit betrouwbare bron.

Onvoldoende en onduidelijk

VOB-secretaris/directeur Jan-Ewout van der Putten publiceerde 20 september een column op de VOB-site waarin hij de hand in eigen boezem steekt en concludeert dat er over het hoe en waarom van de extra VOB-ledenvergadering volstrekt onvoldoende en onduidelijk is gecommuniceerd (zie VOB-site, rechtsboven).

Wenkbrauwen

In een verslag van de extra ledenvergadering in het VOB-orgaan *Bibliotheek* van 24 september schreef Eimer Wieldraaijer: "Van der Putten: "Wij zij wel degelijk betrokken geweest bij de aanvulling op het Koepelconvenant, maar op het laatste

moment is er door diverse overheden van alles aan de tekst toegevoegd, waardoor de VOB zich er niet langer verantwoordelijk voor voelt. Waar het om draait, is dit: met het uiteindelijke resultaat kunnen we eigenlijk niet goed meer thuiskomen".

Marcel Eijffinger, namens OCW aanwezig: "Ik kan me voorstellen dat er door die handelwijze op het ministerie enkele wenkbrauwen gefronst zullen worden". Jurgens: "Misschien willen wij wel dat ze daar de wenkbrauwen fronsen".

Ik vroeg OCW om verduidelijking over dat *wenkbrauwen fronsen*, maar bij het ministerie bestaat daar geen behoefte aan: "De opmerkingen die OCW heeft gemaakt op de ALV van de VOB horen daar thuis en wij hebben er geen behoefte aan die opmerkingen nog eens in een ander verband over te doen dan wel verder uit te werken", aldus OCW.

Vertellen en luisteren

Is Van der Putten niet duidelijk genoeg geweest en heeft OCW niet goed geluisterd of signalen geïnterpreteerd? Het lijkt er veel op dat beide gelijktijdig het geval is geweest.

De Aanvulling verscheen officieel een paar dagen na 1 juli, de dag waarop ook de VNG akkoord ging met de Aanvulling. In een extra Nieuwsbrief van 1 juli publiceerde ik de inhoud van de Aanvulling en schreef ik in een commentaar dat, gezien de tekst van de Aanvulling, het VOB-bestuur zich kennelijk achter de Aanvulling schaaft. Hier had beter kunnen staan: de VOB-secretaris/directeur.

Bestuur kritisch

Het VOB-bestuur kwam in juli bijeen. De bestuursleden toonden zich, aldus betrouwbare bron, kritisch over de tekst van de Aanvulling. Besloten werd echter de vraag of de VOB een overeenkomst met OCW moet tekenen op basis van de Aanvulling neutraal (dus zonder de bestuursmening

erbij) om advies aan de leden voor te leggen. Aldus geschiedde op de VOB-site.

"Nog concept"

Op 12 augustus meldde Van der Putten mij mondeling (in een overleg van de Vereniging PBC's met een VOB-delegatie) dat ik verkeerde dingen in de Nieuwsbrief had geschreven: het VOB-bestuur schaart zich *niet* achter de Aanvulling. Jan-Ewout meldde ook dat er in de ambtelijke voorbereiding op het laatst teksten waren toegevoegd waar hij niet gelukkig mee was.

Later vroeg ik hem per mail om verduidelijking en publiceerde ik op basis van het antwoord in het augustusnummer (verschenen 20 augustus) de volgende correctie: "Jan-Ewout van der Putten wees mij erop dat m'n opmerking in de extra Nieuwsbrief van 1 juli dat het VOB-bestuur zich achter de Aanvulling geschaard heeft onjuist is. De tekst die in de definitieve tekst van de Aanvulling op de *houding van de VOB slaat is nog een concept*. "De ambtelijke voorbereidingsgroep (waar Van der Putten bijzat - wk) heeft het concept opgesteld, dat vervolgens door de partijen moet worden goedgekeurd. Intussen hebben VNG, IPO en Rijk dat gedaan en zijn zij van plan binnenkort te tekenen.

Het bestuur van de Vereniging heeft dat niet gedaan. Het heeft besloten daar eerst de leden over te raadplegen", aldus Jan-Ewout".

VNG: bepaling overnemen personeel en/of personele taken letterlijk nemen

De VNG heeft laten weten dat zogenaamde 30-min-gemeenten die in aanmerking willen komen voor 0,82 euro per inwoner (uit de "5,5-miljoenregeling") de bepaling dat ze o.a. personeel en/of personele taken van de PBC moeten overnemen *letterlijk* moeten nemen. In een brief aan een gemeente die er om vroeg schrijft de VNG:

"De VNG-ledenbrief 'Aanvulling koepel-convenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk' d.d. 10 augustus 2004 (Lbr.04/97, ook op de VNG-site te zien) schetst de voorwaarden waaronder de gemeente voor een provinciale bijdrage in aanmerking kan komen. Er is allereerst een getalsmatige voorwaarde te weten 30.000 inwoners of minder op peildatum 1 december 2003, daarnaast zijn er inhoudelijke

voorwaarden, te weten het deelnemen aan het proces van bibliotheek- en stelselvernieuwing en het onderdeel vormen van een basisbibliotheek, en voorts betreffen het financiële voorwaarden zoals de hoogte van de gemeentelijke subsidie. *Daarnaast moet de gemeente de bibliotheek financieel in staat stellen om vanaf 1 januari 2005 personeel en/of personele taken van de door de provincie gefinancierde provinciale bibliotheekcentrale over te nemen, waarbij het met name gaat om directie- en administratievoering*".

"De bedoeling van het gehele proces is dat gemeenten gecompenseerd worden met behulp van extra rijksgeld (dat in de praktijk voor de werkbaarheid in 2005 via de provincies wordt verstrekt) en dat provincies geld vrijspelen door het niet langer behoeven te bekostigen van personeel of personele taken bij de provinciale bibliotheekcentrales in de sfeer van directie- en administratievoering. De provincies kunnen dit vrijgekomen geld dan steken in de bibliotheek- en stelselvernieuwing".

Overnemen

"Indien er directief en administratief personeel bij de provinciale bibliotheekcentrale is dat nu werkzaam is voor de regio waarbinnen uw basisbibliotheek gevormd gaat worden, dan zijn wij als VNG van oordeel dat dit door de nieuwe basisbibliotheek overgenomen moet worden. Indien er geen PBC-personeel meer is, met name omdat de eerder voor de regio werkzame persoon in de afgelopen periode een andere baan heeft gevonden, dan kan het ook gaan om personele taken. Vandaar deze twee mogelijkheden in de VNG-verklaring. *Het zou immers ongewenst zijn als bedoeld personeel bij de PBC thans werkloos wordt omdat het niet op lokaal niveau wordt overgenomen. Bovendien wordt er vanwege de bekostiging van de wachtgelden aan dit personeel door de PBC (en gelet op de subsidierelatie dus door de provincie) op provinciaal niveau geen geld vrijgespeeld voor de vernieuwing*".

Juridisch

"Buiten deze arbeidsrechtelijke en inhoudelijke problemen is er ook nog een juridisch aspect. Wij achten het niet onaannemelijk dat de provincie door de Europese rechter terecht wordt gewezen, als het PBC-personeel niet op lokaal niveau

wordt overgenomen. De provincie verplaatst immers, zij het via de omweg van de gemeente, subsidie van de ene onderneming (de provinciale bibliotheekcentrale) naar een andere onderneming (de basisbibliotheek) voor hetzelfde doel, namelijk directie en administratie. In een eerder geval heeft de Europese rechter bepaald dat er op dat moment gehandeld moet worden conform de vereisten inzake 'overgang van onderneming' uit het Burgerlijk Wetboek. Dat betekent dat zittend personeel in eerste instantie in aanmerking komt om de taken die men al deed bij de eerste onderneming ook bij de tweede onderneming te gaan vervullen. Dit is ook verwoord in de VNG-ledenbrief 'Wachtgelden en subsidies' van 28 maart 1996".

Procesbureau

Ook het Procesbureau heeft (in de Nieuwsflits van 30 september) laten weten dat de betrokken partijen de personele kanten goed meten regelen. De Nieuwsflits schrijft hierover:

"Blijkbaar heeft het "overnemen van personeel en/of personele taken" in samenhang met de andere voorwaarden hier en daar tot onduidelijkheid geleid of tot een zeer ruime uitleg van deze voorwaarden om toch aanspraak te kunnen maken op de gelden.

De voorwaarden die voor de toekenning gelden, mogen dan wat bureaucratisch ogen, ze zijn bedoeld om de kwaliteit en professionaliteit van de dienstverlening aan de gebruikers te verhogen. Het zijn de mensen die de kwaliteit en professionaliteit waarborgen. Tot de vorming van de basisbibliotheek zijn deze mensen, die voor de kleine bibliotheken deze taken verrichten, in dienst van de provinciale bibliotheekcentrale. Na de vorming van de basisbibliotheek zijn dezelfde mensen beschikbaar voor de directievoering in de basisbibliotheek".

Verantwoordelijkheid

"Omdat het duidelijk is dat het aantal zogenoemde regiodirecteuren in een provincie niet altijd precies overeen zal komen met het aantal te vormen basisbibliotheek (meer basisbibliotheek dan regiodirecteuren) is de term "overnemen van personeel" aangevuld met "en/of personele taken".

Bij de uitvoering van de overheveling rust op alle betrokken partijen (provincie, provinciale

bibliotheekcentrale, de gemeenten en de (basis)bibliotheek) de zorg - en de verantwoordelijkheid - om dit proces in onderling overleg in goede banen te leiden. De eerste verantwoordelijkheid ligt uiteraard bij de werkgever, de PBC. Maar ook de andere partijen dragen een deel van de verantwoordelijkheid. *Bij de provincie ligt op grond van haar verantwoordelijkheid als subsidiënt en als regisseur de verantwoordelijkheid dat een goed, provinciebreed mobiliteitsplan en sociaal plan tot stand komt. Per provincie kan de aanpak verschillen, maar de kern van de zaak is dat de personele aspecten van deze regeling goed geregeld moeten zijn.* De beschikbare middelen waarop de kleine gemeenten aanspraak kunnen maken zijn toereikend om deze operatie te kunnen uitvoeren. Het kan niet zo zijn dat gemeenten of basisbibliotheek middelen uit de 'Ondersteuningsregeling Basisbibliotheek' (de "5,5-miljoenregeling" - wk) ontvangen en vervolgens niet hun deel van de verantwoordelijkheid willen dragen voor een goed verloop van dit proces. De provincie zal van alle partijen in het provinciale netwerk de inzet moeten verlangen om dit te bewerkstelligen".

Nota "Stroomversnelling" Groningen: WSF overbodig

Tijdens de extra ledenvergadering van de VOB op 15 september maakte Rob Pronk (Biblionet Groningen) bekend dat GS van Groningen en Drenthe de Wetenschappelijke Steunfunctie (WSF) willen wegbezuinigen. De WSF wordt voor beide provincies uitgevoerd door de OB Groningen (behorend bij Biblionet).

Voor een nadere motivering van dit voornemen verwijst de provincie Drenthe naar haar komende cultuurnota. De provincie Groningen verwijst naar haar nieuwe cultuurnota "Stroomversnelling" die gepubliceerd staat op de website van de provincie.

De passage over de WSF luidt: "Landelijk is er een discussie gaande over de toekomst van de WSF. Oorspronkelijk is de WSF bedoeld om met name HBO-studenten te bedienen en om innovatie mogelijk te maken. Een betere en uitgebreidere vorm van Interbibliotheecair Leenverkeer, waarbij

ook Universiteitsbibliotheken en de Koninklijke Bibliotheek zijn aangesloten, maakt lokale collectionering voor deze doelgroep overbodig. HBO-studenten kunnen ook nu zonder gebruikmaking van de WSF-collectie bediend worden. De service-organisatie Biblionet heeft de innovatietaken reeds overgenomen".

Uitstel bij IPO

De landelijke discussie heeft nog geen oplossing voor de toekomst van de WSF gebracht. IPO-bestuur heeft een uitspraak over een concept-notitie aangehouden tot 6 november. De WSF-bibliotheken zelf zijn uiteraard aan het lobbyen geslagen.

Niet makkelijker

In het jaarverslag 2003 van de landelijke stuurgroep (gepubliceerd op de site van het Procesbureau) stond: "In november 2003 vond er een conferentie van alle betrokkenen plaats over de WSF. Deze conferentie heeft de grondslag gelegd voor de uitwerking van de WSF als onderdeel van het bibliotheekstelsel. De WSF is een traject met vele standpunten, meningen en gezichtspunten. Dit maakt het er niet makkelijker op. Uitgangspunt voor de WSF-nieuwe-stijl zijn de veranderingen in de informatiewereld. Van daar uit wordt bekeken hoe de innovatiefunctie verankerd kan worden in het bibliotheekstelsel en de samenwerkende voorziening op (boven)lokaal, provinciaal en landelijk niveau".

Gemeenten bezuinigen op personeel, schouwburg, bibliotheek en zwembad

"De eerste begrotingspost waarop doorgaans wordt gesnoeid is het personeel. Dat is een grote kostenpost en bij gemeenteraden is meestal de eerste gedachte dat het wel met wat minder mensen kan. Er zijn zelfs gemeenten waar plannen bestaan om het voortaan met de helft van het personeel te doen". Dat zegt Ton Jacobs, hoofd afdeling gemeentefinanciën van de VNG in een artikel in Binnenlands Bestuur (17 sept. 2004). Datzelfde artikel zegt dat "daarna doorgaans wordt gesnoeid in zaken die de burgers direct treffen, zoals subsidies voor de schouwburg, de bibliotheek en de zwembaden en als er daarna nog geld te kort is, worden er

investeringen uitgesteld, bijvoorbeeld in wegen en schoolgebouwen".

De bibliotheek staat dus bij de top-5 van posten waarop bezuinigd wordt. Het woord "Koepelconvenant" of "Aanvulling" komt in Binnenlands Bestuur niet voor. Dat geldt ook voor VNG-magazine van 17 september, dat onder de kop "Kaasschaaf helpt niet meer" eveneens aandacht besteed aan de gemeentelijke bezuinigingen.

Volgens Binnenlands Bestuur hebben gemeenten 500 miljoen euro aan bezuinigingen voor de kiezen gekregen. VNG-magazine houdt het (althans wat de afname van gelden voor het gemeentefonds betreft) op 400 miljoen.

VNG-magazine peilde bij een aantal gemeenten op welke posten bezuinigd wordt. Hilversum: krimpt het ambtenarenapparaat in van 750 naar 650 personeelsleden. Bezuinigt o.a. op onderwijsbegeleiding (716.000 euro), omroep Hilversum (148.000 euro) en bibliotheek (450.000 euro).

Ede: "Ons uitgangspunt was: zorg gaat boven cultuur en ontspanning".

Menterwolde: "Zo'n 400.000 euro aan tegenvallers (op 9 miljoen uit het gemeentefonds). De consequenties laten zich raden: drastische bezuinigingen. Op bijvoorbeeld de bibliotheek, het zwembad en het sociaal-cultureel werk".

Tang

"We zitten in de tang. Ze denken dat ze gemeenten aan de ene kant kunnen afknippen en aan de andere kant meer taken kunnen opleggen". Dat zegt voorzitter R. Pans van de directieraad van de VNG in de Staatscourant van 13 september. De aanleiding voor het artikel is dat de VNG het overleg met het kabinet heeft opgeschort over de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO), een wet die bijvoorbeeld de uitvoering van de thuiszorg bij de gemeenten legt. Maar tegelijkertijd wordt er op het budget gekort. "Duidelijk is dat het met de interbestuurlijke verhoudingen tussen gemeenten en provincies enerzijds en het rijk anderzijds gestaag slechter gaat", schrijft Binnenlands Bestuur van 17 september over hetzelfde onderwerp. Daarin speelt natuurlijk ook de discussie over beperking van de onroerendezaakbelasting mee. "Onze speelruimte is inmiddels tot een minimum beperkt. Vergeet niet dat we net de grootste bezuiniging ooit hebben verwerkt", zegt Pans.

"Hoe nu verder?", schrijft Binnenlands Bestuur. "Dat vraagt het VNG-bestuur zich in een schrijven aan de leden ook hardop af. De belangenorganisatie voor gemeenten heeft in elk geval bedacht er wijs aan te doen de minister-president een brief te sturen waarom de maat voor de gemeenten vol is". De VNG houdt 22 oktober een buitengewone, demonstratieve ledenvergadering op het Haagse Malieveld.

IPO

Ook IPO-voorzitter J. Franssen (CdK in Zuid-Holland, tevens voorzitter Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing) zei in een rede bij het jaarcongres van IPO op 29 september dat de relatie tussen het rijk en de decentrale overheden aan het *verkillen* is. Over bibliotheekwerk repte hij echter in het geheel niet.

Remkes

In een interview met Binnenlands Bestuur (1 oktober) constateert Johan Remkes, minister van Binnenlandse Zaken, dat er een *competentiestrijd* tussen de overheden plaatsvindt. Hij zegt: "We zouden er allemaal beter aan doen naar het belang van de burger te kijken. Stel je dat belang voorop, dan betekent dat soms het afstaan van bevoegdheden". Binnenlands Bestuur zegt verder: "Remkes gruwt van het eindeloze getouwtrek om bevoegdheden, waarbij iedere bestuurslaag schermt met zijn *autonome positie*. Autonomie is voor de bewindsman geen geloofsartikel". Remkes constateert verder dat er in gemeenteland geen eenheid is. "Gemeenten zijn niet gelijk en komen daar zelf ook rond voor uit. Je hebt de G4, de G26 en weet ik hoeveel meer subafdelingen. Telkens komen er ook weer nieuwe clubs bij, eerst griffiers en nu ook wethouders. Dat maakt het lastig om uitnodigingen voor bestuurlijk overleg te sturen want ik weet dan niet of ik met de goede mensen om tafel zit. Dus laat ik het uitnodigen van gesprekspartners uit gemeenteland voortaan maar aan de VNG over. Van eenheid in gemeenteland kun je dus moeilijk spreken. Die vergadering op het Malieveld dient in mijn ogen dan ook voornamelijk om de onderlinge tegenstellingen binnen de VNG te maskeren".

VNG bang voor wetgeving bij niet halen instapniveau

In de al vaker aangehaalde ledenbrief van de VNG van 10 augustus staat uitgelegd wat het betekent als een gemeente een bibliotheek niet naar het "instapniveau" brengt. De VNG zegt dat als te veel gemeenten de bibliotheek het instapniveau niet laten halen, een dekkend netwerk van basisbibliotheekvoorzieningen in gevaar komt. *"Hierdoor zal de rijksoverheid geneigd zijn meer specifieke wetgeving op het gebied van openbaar bibliotheekwerk te ontwerpen. Bij de behandeling van het dossier openbaar bibliotheekwerk door de vaste Kamercommissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap werd hier op 23 juni j.l. al door verschillende leden aan gerefereerd"*.

Gevolgen

De VNG schreef dat de gevolgen van niet halen van het instapniveau zijn:

- Gemeenten kunnen geen beroep doen op de door het rijk extra beschikbaar gestelde middelen;
- De door de gemeenten gefinancierde bibliotheek kan niet doorgroeien of deel uitmaken van een basisbibliotheek;
- Noch de gemeente noch de bibliotheekorganisatie zal worden opgenomen in het provinciaal marsrouteplan en provinciaal bibliotheeknetwerk;
- De bibliotheek is geen door de VOB gecertificeerde bibliotheek;
- Op termijn bestaat de kans dat de bibliotheek haar lidmaatschap van de VOB verliest, met alle gevolgen van dien (geen aansluiting meer op het landelijk bibliotheeknetwerk zoals bibliotheek.nl, Aladin en dergelijke);
- De gemeente handelt niet meer conform het artikel 11b van de Wet op het Specifiek Cultuurbeleid.

Ontwikkelingskansen?

Ook het Procesbureau gaat nader in op het instapniveau. In de Nieuwsflits van 30 september staat dat het instapniveau niet als streefniveau of norm mag worden gezien. De Nieuwsflits: "De functie van het instapniveau is vooral om te voorkomen dat geld ingezet wordt in situaties waarin het uiteindelijk toch niet effectief kan worden, omdat het vermogen (tijd en capaciteit) daartoe ontbreekt.

Wel worden strategieën ontwikkeld om te voorkomen dat in het netwerk grote gaten vallen. Het streven is en blijft gericht op toegankelijkheid van de bibliotheek voor iedereen, dus op een dekkend netwerk voor het hele land. Als eerste wordt in overleg met de provincies (als regisseurs van het vernieuwingsproces) gezocht naar mogelijkheden om uitval van gemeenten onder het instapniveau zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Daarnaast wordt de VOB gevraagd om binnen het kader van haar verantwoordelijkheid voor het landelijke stelsel te onderzoeken welke mogelijkheden beschikbaar zijn laaggesubsidieerde bibliotheken nog enige ontwikkelingskansen te bieden. Tot slot wordt in het programma voor Bibliotheken en Vitaal Platteland (zie Nieuwsbrief juli - wk) specifiek aandacht besteed aan de kleinere bibliotheken met beperkte middelen. In geen geval wordt echter de verantwoordelijkheid van de lokale overheid voor een adequate financiering van de bibliotheek overgenomen", aldus het Procesbureau.

Vier projecten Drents netwerk

De Stuurgroep Bibliotheekvernieuwing Drenthe heeft uitwerking gegeven aan het vorig jaar uitgebrachte advies een Drents netwerk te vormen, bestaande uit de twaalf bibliotheken en de PBC. In Drenthe heeft elk van de twaalf gemeenten een bibliotheek. Er zijn geen plannen om tot bovengemeentelijke basisbibliotheken te komen.

Tien van de twaalf bibliotheken, inclusief die van Emmen met 108.000 inwoners, hebben hun directievoering en werkgeverschap aan de PBC uitbesteed. Alleen de bibliotheken Assen (61.500 inwoners) en Hogeveen (53.000 inwoners) zijn zelfstandig werkgever. Per 1 januari 2006 verdwijnt bij de PBC de functie regiodirecteur en worden de hoofden van de tien betrokken bibliotheken bibliotheekmanager. Het werkgeverschap voor deze tien blijft bij de PBC.

Kwartiermaker

Er is een Drents netwerk gevormd, met als onafhankelijk voorzitter - tevens kwartiermaker voor het netwerk - Erik Akkermans van bureau BMC. Het netwerk bestaat uit de twaalf bibliotheken en de PBC. Het netwerk legt zich toe op projectmatige samenwerking en werken aan nieuwe producten. Onderdelen zijn een nog uit te

werken kenniscentrum en een overlegplatform.

Netwerkgroepen

De eerste Nieuwsbrief van het Drentse netwerk meldt dat er vier netwerkgroepen aan de slag zijn gegaan:

- **Basisbibliotheek en gemeente.** De opdracht is de relatie tussen basisbibliotheek en gemeentelijke omgeving (verder) vorm te geven. Voorzitter is Ans Guicherit (OB Assen).
- **Educatie.** De opdracht is het begrip "vraaggerichte dienstverlening" verder uit te werken, toegespit op educatie. Voorzitter is Annet Krol (OB Meppel).
- **Dienstverlening centraal, in kernen, in wijken.** De opdracht voor deze groep is oriëntatie op de dienstverlening, centraal, in de dorpskernen en in stedelijke wijken. Wat is optimale en betaalbare informatie-op-lokatie? Is het verstandig het schaarse geld te steken in grote centrale accommodaties of juist in méér filialen? Voorzitter: Gea Uil (OB Aa en Hunze).
- **Drents bibliotheekpaspoort in zicht?** Opdracht: realiseren van een Drents bibliotheekpaspoort voor 1 januari 2005. Voorzitter Anne van der Wal (OB Noordenveld).

Wat dit laatste betreft, is van belang dat de OB Hogeveen in de loop van dit jaar online toetreedt tot het Drentse digitale bibliotheeknetwerk. Er is dan in de provincie één, geïntegreerd bibliotheekstelsel (Bicat). Als de pas geïntroduceerd wordt, zal lenen van materialen in de hele provincie mogelijk zijn, naast de al aanwezige mogelijkheid tot reserveren en verlenen van materialen in het hele netwerk.

SOOB en BOZH steunen advisering over ProBiblio

De besturen van de Stichtingen Overleg Openbaar Bibliotheekwerk Noord-Holland (SOOB NH) en Bibliothekenoverleg Zuid-Holland (BOZH) staan achter de advisering van De Vuijst Consult over de omvorming van ProBiblio tot PSO. Dat hebben zij Noord-respectievelijk Zuid-Holland laten weten (zie Nieuwsbrief maart 2004 voor algemeen advies De Vuijst).

Financiën en werkgeverschap

Naast het algemene advies is ook geadviseerd over de financiële kant van de omvorming en over de gedachte nog de mogelijkheid te scheppen van een onafhankelijk van de PSO bestaand centraal juridisch werkgeverschap.

Substitutie

Op financieel gebied is geadviseerd de verschuiving in provinciale subsidie zodanig te doen dat de frictiekosten voor zowel basisbibliotheken als ProBiblio het laagst zijn. Dit kan door de bedrijfsvoering van de PSO (vooralsnog) uit subsidie te bekostigen en voor de verschuiving van subsidie van facilitaire taken naar netwerktaken een tijdelijke substitutie te geven voor producten en diensten die vrijwel alle bibliotheken afnemen. Een voorbeeld: de financiële administratie (facilitaire taak) wordt duurder, maar gelijktijdig wordt de bibliotheek-automatisering (netwerктаak) goedkoper. Alleen bibliotheken die vooralsnog de duurdere financiële administratie blijven afnemen, mogen gebruik maken van goedkopere bibliotheekautomatisering. SOOB en BOZH onderschrijven dit principe. "Alle bibliotheken zijn gebaat bij continuïteit van de door de PSO te leveren facilitaire diensten met betaalbare tarieven. De provinciale subsidie-inzet bepaalt de verschillen tussen netwerktaken en facilitaire taken, maar beide soorten taken dienen elkaar naar de mening van de SOOB en BOZH te versterken binnen een ongedeelde PSO", aldus SOOB en BOZH.

Werkgeverstichting

Wat het werkgeverschap betreft is geadviseerd een aparte werkgeverstichting te laten functioneren voor het in "aangesloten" bibliotheken werkzame personeel. Basisbibliotheken (of groepen van basisbibliotheken) kunnen straks zelf bekijken of ze ook in de toekomst nog iets willen met die werkgeverstichting, of toch maar zelf het juridisch werkgeverschap ter hand nemen.

Facilitair: gemeenten verantwoordelijk

De provincies hebben nog geen besluit genomen over de adviezen. GS van NH en ZH willen verduidelijking van de rapporten van De Vuijst, met name ten aanzien van de taken van het kennis- en coördinatiecentrum

en de netwerktaken. GS vinden ook dat facilitaire taken de (financiële) verantwoordelijkheid zijn van de basisbibliotheken (en bekostigende gemeenten). Om die reden willen zij dat er apart naar de organisatie van de facilitaire taken wordt gekeken. De Noord-Hollandse Statencommissie Sociale Infrastructuur heeft besloten zich eerst nader te oriënteren, alvorens uitspraken te doen. In Zuid-Holland hebben GS nog geen voornemens aan de Staten voorgelegd.

Verduidelijking

In het ambtelijke traject heeft ProBiblio afgesproken zich te zullen concentreren op het verder inhoudelijk verduidelijken van de kennis- en netwerktaken. ProBiblio en de provincies slaan op dit gebied de handen ineen. Het resultaat moet zijn, dat aan het einde van 2004 op hoofdlijnen kan worden aangegeven wat de PSO op het gebied van de kennis- en netwerktaken voor de basisbibliotheken kan betekenen. Ter verkrijging van deze duidelijkheid wordt zoveel mogelijk aangesloten op het werk van een door ProBiblio ingestelde verkenningsgroep. Deze groep, onder voorzitterschap van De Vuijst, is reeds met de werkzaamheden (onder andere het uitvoeren van een marktverkenning) gestart.

Peildata 5,5-miljoenregeling

In eerdere berichtgeving schreef ik dat de peildatum voor de 5,5-miljoenregeling (nu "Ondersteuningsregeling Basisbibliotheken" geheten; inmiddels 6 miljoen) 31-12-2000 is. Dit geldt inderdaad voor de *vastgestelde bedragen*. Die zijn niet veranderd, maar inmiddels in de loop van de jaren wel verhoogd met loonbijstelling, waardoor het beschikbare bedrag is opgelopen tot ca. € 6 miljoen.

Voor de *toekenning* van gelden uit deze regeling aan 30-min-gemeenten blijkt echter dezelfde peildatum te gelden als voor de vernieuwingsgelden: 1-12-2003.

Het gepubliceerde overzicht van de "5,5-miljoenregeling" (o.a. in Nieuwsbrief september) geeft de stand van zaken op basis van de toekenningen 2004 (exclusief loon- en/of prijsbijstelling). De provincies ontvangen van OCW nog afzonderlijk bericht over de (eventuele) verhoging met loon- en prijscompensatie. Dat gebeurt achteraf op

grond van een percentage dat door de ministers van Financiën en Sociale Zaken wordt vastgesteld. Over de bijstelling 2004 krijgen de provincies binnenkort bericht. Aldus informatie van het Procesbureau.

Concept landelijke richtlijnen BB verschenen op VOB-site

Met instemming van de landelijke stuurgroep is 3 oktober het concept van de landelijke richtlijnen voor een basisbibliotheek verschenen op de website van de VOB. De landelijke stuurgroep wil in december 2004 afspraken maken over de bestuurlijke status van de richtlijnen. Iedereen die er zin in heeft kan tot half november reageren op het concept.

Vijf functies

De kern van een BB is volgens de richtlijnen het samenvallen van vijf functies: die op het gebied van cultuur, informatie, educatie, leesbevordering en de maatschappelijke functie. Bibliotheek en/of gemeenten kunnen besluiten om op één of enkele van die functies een *extra* accent te leggen. Per functie worden er richtlijnen gegeven. De richtlijnen hebben betrekking op vijf dimensies: personeel, collectie, gebouw (met toegankelijkheid en spreiding), netwerk en beslag op middelen. Per dimensie wordt er uitleg gegeven.

Prospectus

De VNG ondersteunt de richtlijnen. In november zullen er een prospectus en een brochure verschijnen waarmee bibliotheken kunnen aantonen hoe de bibliotheek ondersteuning en meerwaarde kan geven aan de invulling van het gemeentelijke beleid op gebieden als cultuurparticipatie en onderwijsachterstandenbestrijding.

Schema's

Per functie zijn er schema's gemaakt waarin de activiteiten die bij de functie horen worden verdeeld in "basistaken" en in "taken te kiezen op basis van de lokale agenda". Per aldus onderscheiden activiteit is aangegeven wat er op het gebied van personeel, collectie en gebouw/toegankelijkheid nodig is om de activiteit te kunnen uitvoeren.

Vijftien "bibliotheekclusters" op 1 oktober 2004; zes basisbibliotheken >400.000

Op 1 oktober kwam er bij de op 1 augustus in de Nieuwsbrief gemelde 14 "bibliotheekclusters" * één bij: het Brabantse Land van Cuijk (met ook drie gemeenten uit noordelijk Noord-Limburg).

De stand is:

Provincie/Naam/(Gem.)	Datum	Inwoners
Groningen:		
♦ <i>Oldambt</i> (Bellingwedde, Reiderland, Scheemda en Winschoten)	1-7-'04	49.500
Friesland:		
♦ <i>Noordwest Fryslân</i> (Het Bildt, Franekeradeel, Harlingen, Leeuwarderadeel, Menaldumadeel, Terschelling en Vlieland)	1-1-'04	77.500
♦ <i>Noordoost Fryslân</i> (Achtkarsspelen, Ameland, Dantumadeel, Dongeradeel, Ferwerderadiel, Kollumerland en Schiermonnikoog)	1-1-'04	99.500
♦ <i>Zuidoost Fryslân</i> (Ooststellingwerf, Opsterland en Weststellingwerf)	1-1-'04	81.500
♦ <i>Súd Fryslân</i> (Heerenveen, Lemsterland en Skarsterlân)	1-1-'04	82.500
♦ <i>Súdwest Fryslân</i> (Bolsward, Gaasterlân-Sleat, Littenseradiel, Nijefurd, Sneek, Wûnseradiel en Wymbritseradiel)	1-1-'04	102.000
♦ <i>Midden Fryslân</i> (Boarnsterhim, Tytsjerksteradiel en Leeuwarden)	1-1-'04	142.000
Noord-Holland:		
♦ <i>WEB (v/h WOWO)</i> (Wognum, Opmeer, Westerkoggenland en Obdam)	1-7-'04	39.000
Zeeland:		
♦ <i>Zeeuws-Vlaanderen</i> (Hulst, Sluis en Terneuzen)	1-7-'04	108.000
Noord-Brabant:		
♦ <i>De Lage Beemden</i>	1-7-'04	58.500

(v/h GBBL)

(Gemert-Bakel, Boekel en Laarbeek)

♦ Het Markiezaat	1-1-'04	110.000
(Bergen op Zoom, Steenberg en Woensdrecht)		
♦ Maasland	1-7-'04	137.000
(Oss, Bernheze, Landerd, Lith en Maasdonk)		
♦ OBT - Bibliotheek voor Midden-Brabant	1-10-'03	222.500
(Oisterwijk en Tilburg)		
♦ Land van Cuijk	1-10-'04	127.500
(Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill en St. Hubert, St. Anthonis en van Limburg: Mook en Middelaar, Bergen en Gennepe)		

Limburg:

♦ Westelijke Mijnstreek	1-5-'04	168.000
(Beek, Schinnen, Sittard-Geleen, Stein en Susteren)		

*) Opmerkingen:

- Onder "bibliotheekcluster" versta ik: een nieuwe bibliotheekorganisatie, die
- ontstaan is door fusie of een andere intensieve samenwerkingsvorm,
  - werkt voor twee of meer gemeenten,
  - gevormd is uit of in stand wordt gehouden door bibliotheekorganisaties die voordien in afzonderlijke gemeenten werkzaam waren en
  - niet nog weer samenwerkt of binnenkort gaat samenwerken in een groter cluster.

Ik tel dus niet mee nieuwe bibliotheekorganisaties die gevormd waren als gevolg van een gemeentelijke herindeling (fusies van gemeenten).

Is een bibliotheekcluster ook een basisbibliotheek? Zijn de bestaande bibliotheken die niet aan clustering meedoen al basisbibliotheek? Dat hangt af van de **definitie** van "basisbibliotheek" en die is, zoals bekend, vaag. De Richtlijnen lijken daar vooralsnog, door hun geringe cijfermatige invulling, weinig verandering in aan te brengen.

- a) Groningen, Drenthe en Overijssel kiezen voor behoud van het centrale, juridische werkgemeenschap waar het er al was. De bibliotheekclusters van Groningen worden geen "basisbibliotheek" genoemd. In Drenthe en Overijssel blijven de bibliotheken binnen de bestaande gemeentegrenzen. De **provinciale netwerken** (inclusief de PBC/PSO) in Groningen, Drenthe en Overijssel worden een **provinciebrede basisbibliotheek**.
- b) de Raad voor Cultuur bepleitte in 1998 bibliotheekorganisaties van minimaal 400.000 tot 500.000 inwoners (0,4 tot 0,5 miljoen). De Aanvulling bij het Koepelconvenant noemt 30.000 inwoners (0,03 miljoen). Een verschil van een factor 15.

Als de Raad voor Cultuur als uitgangspunt wordt genomen, zijn **alleen Groningen (0,6 miljoen**

inwoners), Drenthe (0,5 miljoen), Overijssel (1,1 miljoen), Amsterdam (0,8 miljoen), Rotterdam (0,6 miljoen) en Den Haag (0,4 miljoen) basisbibliotheek.

Als de Aanvulling bij het Koepelconvenant als uitgangspunt wordt genomen zijn **alle bibliotheken die een groter werkgebied hebben dan 0,03 miljoen inwoners basisbibliotheek**, dus ook de 90% van de DOS-bibliotheken die niet of nauwelijks betrokken is in clustervorming. OCW noemt dat donuts, maar als de grens van 30.000 gehanteerd wordt zijn alleen bibliotheekorganisaties die daar onder blijven donuts.

Commentaar 1

Concept Richtlijnen: Veel tekst, weinig getallen

All hat, no cattle was het droge commentaar van John Kerry op de overheersende indruk die de Republikeinse conventie in New York op hem maakte.

Veel woorden, weinig getallen kunnen we zeggen over de nu verschenen conceptrichtlijnen. Er is een indrukwekkende hoeveelheid tekst geproduceerd. Maar weten we daarmee wanneer een zich BB noemende bibliotheek werkelijk BB mag heten?

De enige getallen die ik tegenkwam zijn vermeld in de dimensies personeel en gebouw. Wonderbaarlijk genoeg zijn die over gebouw en toegankelijkheid (gekoppeld aan mate van tevredenheid) ineens uitgedrukt in precieze percentages als 93% procent. Als 92% niet tevreden is, hebben we het dan niet meer over een BB?

Hieronder de schamele cijfers die ik tegenkwam.

Personeel:

- het scholings- en trainingsbudget moet 5% van de brutoloon som zijn.
- er moet gedurende openingstijden minimaal 1 medewerker op MBO-niveau in een filiaal zijn.
- vrijwilligers moeten minimaal 4 uur per week werken.
- het aantal voor een BB benodigde personeelsleden (ongeacht opleiding, exclusief vrijwilligers) schommelt rond de 0,35 fte per 1000 inwoners (dus 35 per 100.000 inwoners of 175 per 500.000 inwoners, om maar weer eens het getal van de Raad voor Cultuur te melden dat

sinds 1998 in alle stukken, en dus ook in deze richtlijnen, angstvallig vermeden wordt).

Gebouw:

- fysiek: gebruikers kunnen in het cultuurseizoen op alle dagdelen van de week, behalve zaterdagavond en zondagochtend en -avond terecht in minimaal één van de vestigingen van de basisbibliotheek.
- virtueel: 7 dagen per week en 24 uur per dag.

Verder wordt nog geciteerd uit de brancheformule kwaliteit en certificering:

- Bereikbaarheid. *Output:* 98% van de gebruikers moet tevreden zijn over de fysieke bereikbaarheid, 93% over de telefonische en 80% over de virtuele bereikbaarheid.
- Toegankelijkheid. *Input:* Voor een vestiging is de omvang van de openingsuren minimaal 15 (zijnde 75% van de brancheformule) uur per week, waarvan 30% buiten kantooruren (ma t/m vr. 9.00 - 17.00 uur). Voor een servicepunt dienen er relevante openingstijden te zijn met een minimumomvang van 4 uur per week op minimaal 2 verschillende momenten gerelateerd aan winkelopeningstijden. *Output:* 96% van de gebruikers moet tevreden zijn over de toegankelijkheid en 75% over de openingstijden. 85% van de gebruikers moet de bibliotheek niet (te) duur vinden.
- Inrichting. *Output:* 86% van de gebruikers moet tevreden zijn over de accommodatie als het gaat om de sfeer. 85% moet de bibliotheek mooi vinden, 85% moet tevreden zijn over de bewegwijzering en 92% over de overzichtelijkheid van de indeling.

Commentaar 2

Wie houdt zich niet aan artikel 11b van de Wet?

De VNG heeft in haar ledenbrief van 10 augustus o.a. gemeld dat gemeenten die bibliotheken niet in staat stellen aan het instapniveau te voldoen niet meer handelen conform artikel 11b van de Wet op het Specifiek Cultuurbeleid. Artikel 11b is het befaamde netwerkartikel, dat ook ik graag citeer.

Zoals eerder gemeld ben ik geen jurist, maar datgene wat de VNG hier vertelt lijkt mij onzin. Helemaal nergens in 11b is iets te vinden over de hoogte van de bekostiging. Er zijn bibliotheken die minder dan het instapniveau ontvangen en desondanks voorbeeldig meedoen in het netwerk. Meer vraagt 11b niet.

Wat er *wel* in 11b te vinden is, is dat een provinciaal netwerk bestaat uit een provinciale bibliotheekcentrale en de lokale netwerken in het gebied waarin deze werkzaam is en dat het landelijke netwerk bestaat uit de landelijke voorzieningen van bibliotheekwerk en de provinciale netwerken.

De Aanvulling bij het Koepelconvenant spreekt onder 4.5. over een landelijk netwerk van bibliotheken. En dat nu is *wel* in strijd met de Wet, want zoals aangetoond spreekt de wet over een landelijk netwerk van provinciale netwerken met een PBC. Zodra de VNG de Aanvulling met de huidige tekst getekend heeft, is *zij* de instantie die zich niet aan de Wet houdt (met partners OCW en IPO).

Commentaar 3

Informatievoorziening rond personeel weinig flitsend

Het Procesbureau mag dan een orgaan hebben dat *Nieuwsflits* heet, maar de gang van zaken rondom de informatievoorziening over de wijze waarop PBC's personeel en/of personele taken aan basisbibliotheken moeten overdragen kan bepaald niet als flitsend worden aangemerkt.

Pas nu, terwijl er al personeelsleden ontslag aangezegd hebben gekregen, komen VNG en het Procesbureau met informatie waaruit blijkt dat de bepalingen omtrent overdracht van personeel en/of personele taken zo *letterlijk mogelijk* gehanteerd moeten worden, om daarmee gedwongen ontslagen en dus betalen van wachtgeldverplichtingen en dus onttrekken van vernieuwingsgeld aan vernieuwing gezamenlijk te voorkomen.

Je zult maar ontslagen regiodirecteur of boekhouder zijn en weten dat je niet bij een BB geplaatst wordt omdat geen overheid zich daar tot nu toe serieus druk over gemaakt heeft.

Het lijkt er heel veel op dat de convenant-partners zich in een proces begeven hebben waarvan ze alle consequenties lang niet goed hebben voorzien.

Commentaar 4

Competenstrijd overheden nekt bibliotheekvernieuwing

Het lijkt er heel veel op dat de convenant-partners zich in een proces begeven hebben waarvan ze alle consequenties lang niet goed hebben voorzien.

Daarbij gevoegd kan worden de door minister Remkes officieel vastgestelde *competenstrijd* tussen de overheden, waarbij voor gemeenten de eigen autonomie op allerlei gebied veel belangrijker lijkt dan de inhoud van de zaak zelf. En op OCW kan de uitdrukking "de staart wil de hond laten kwispelen" van toepassing worden verklaard. Gemeenten betalen verreweg het grootste deel van het openbare bibliotheekwerk, maar worden wel geacht zich - omdat de VNG medeondertekend heeft - aan het Koepelconvenant te houden. Maar gemeenten-in-de-tang luisteren vaak niet naar de VNG.

De bezuinigingsenquêtes en de openlijke berichtgeving over bezuinigingen op bibliotheekwerk geven al aan dat gemeenten volstrekt hun eigen gang gaan.

Voor de VNG lijkt voorop te staan via een term als "opdrachtgeverschap" rijks gelden in het gemeentefonds te krijgen. Dat is ook het geval met de 5,5-miljoenregeling. OCW is nu van plan (aldus de Nieuwsflits van 30 september) dat in 2008 te doen.

De provincies hebben de regiefunctie, maar maken ondertussen rare schuivers. Zoals bezuinigen door de WSF niet meer te subsidiëren (Groningen, Drenthe). En IPO weet zich geen raad met de WSF. Groningen, Drenthe en Overijssel zijn wel zo verstandig geweest het instandhouden (en verbeteren) van het netwerk voorop te stellen, maar veel andere provincies hebben zich ernstig laten meeslepen in een proces van "basisbibliotheekvorming" zonder dat er nog maar één richtlijn voor een BB vaststond. En nu die richtlijnen er zijn, is nog maar de vraag wat je er concreet mee kunt om ongewenste schaalverkleining te voorkomen. Allerlei bestaande, goed functionerende netwerkweefsels worden kapotgemaakt, waarbij provincies ook de neiging krijgen zich

niet meer druk te maken over "lokale taken" (die de gemeenten nu maar zelf moeten bekostigen). Er is eerder sprake van een ieder-voor-zich-invulling dan van het beleven van een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Het Koepelconvenant wilde o.a. *vergaande doelmatigheid*.

De Nieuwsflits van 30 september meldt in het verhaal over het personeel en de personele taken dat "het streven naar doelmatigheid en kwaliteit niet nieuw is. De kleine bibliotheken die over onvoldoende eigen mogelijkheden beschikten, kregen hiervoor ondersteuning van de PBC's".

En waarom kan dat nu niet meer? Omdat "in de loop van de tijd het denken over rollen en verantwoordelijkheden in samenhang met maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen verder is gegaan". Gemeenten moeten nu "opdrachtgever" zijn en daarvoor moeten ze ook de middelen (n.l. de middelen die de provincies aan directievoering en administraties besteden) ontvangen. Die middelen krijgen ze uit de 5,5-miljoenregeling (straks rechtstreeks in het gemeentefonds).

Gaat het nu om *doelmatigheid* en *inhoudelijke vernieuwing* of over dat "opdrachtgeverschap" (wat het ook moge zijn)? Het zal duidelijk zijn vooral over dat laatste, want tja, een PBC die allerlei nuttige dingen doet ("zonder betrokkenheid van de gemeente"), dat kan natuurlijk niet meer. Schieten gemeenten echt iets op met dat opdrachtgeverschap? Zijn ze straks als *medebekostiger* van een door meerdere gemeenten in stand gehouden BB beter af dan als *bekostiger* van een bibliotheek die zaken uitbesteedt aan een PBC (die subsidie van de provincie ontvangt voor o.a. directievoering en administraties)? *Ik geloof er helemaal niets van.*

OCW wil vernieuwing. Inhoudelijk kunnen veel bibliotheekmensen het daar mee eens zijn. Maar de gekozen inzet bevat onvoldoend doordachte uitgangspunten – "schaalvergroting" die tot schaalverkleining en versterking van autonomiegevoelens leidt – en is ook véél te mager om goede resultaten te kunnen hebben. Het extra OCW-geld leidt tot *stuwmeren* voor nieuwe, tijdelijke projecten en voor voortgaande interventies van organisatieadviesbureaus, in een klimaat waarin bibliotheken door gemeentelijke bezuinigingen als gevolg van rijksbezuinigingen hun reguliere werk amper of soms niet eens meer op peil kunnen

houden. Iets als *afkoop van het leenrecht* zou een gezamenlijke lastenverlichting van 15 miljoen euro hebben kunnen betekenen. Behalve om extra OCW-geld voor zinnige bestemmingen had het *meteen* om stevige wet- en regelgeving - iets waar de VNG om begrijpelijke reden bang voor is - moeten gaan, als je echt een samenhangend stelsel wilt hebben. Bij wetgeving hoort dan wel veel regulier rijks-geld (desnoods te onttrekken aan het gemeentefonds) om voldoende effect te kunnen hebben. Maar noch wetgeving noch veel rijks-geld komt er voorlopig. En zo modderen we verder met de bibliotheek- vernieuwing.

WK (1,2,3,4)

Colofon

De Nieuwsbrief Nieuw Bibliotheekwerk is een uitgave van de Vereniging Provinciale Bibliotheek Centrales Nederland (Ver. PBC's), waarvan de 10 leden zijn: Biblionet Groningen, Bibliotheekservice Fryslân, PBC Drenthe, Overijsselse Bibliotheekdienst, Biblioservice Gelderland, PBC Utrecht, ProBiblio, Zeeuwse Bibliotheek, PBC Noord-Brabant en Bibliotheekhuis Limburg.

LDO, DOS en Ver. PBC's vormen 14 oktober 2004 de Vereniging Netwerk van Directeuren.

Feiten en opinies

"Comment is free, but facts are sacred".

De feiten zijn de feiten. Die behoren zo correct mogelijk te worden weergegeven. Daar mag u mij op aanspreken.

Opinies, van wie dan ook, zijn maar opinies, maar wel beter naarmate ze meer op feiten steunen of althans niet met de bekende feiten in tegenspraak zijn.

Opinies mag u aanvechten. **Graag zelfs.** De bibliotheekvernieuwing verdient meer discussie in het openbaar.

Bent u het met opinies in deze Nieuwsbrief:

- helemaal niet eens;
- niet helemaal eens;
- een beetje wel eens;
- helemaal wel eens?

Laat het weten. Reacties en spontane bijdragen worden gepubliceerd. De enige eis is dat ze leesbaar zijn, niet te lang en niet in strijd met de Nederlandse Grondwet. Ze mogen wel in strijd zijn met de Wet op het Specifiek Cultuurbeleid, het Koepelconvenant, het rapport-Meijer, de rapporten van de Raad voor Cultuur, VOB-beleidsnotities, PBC-notities, WSF-notities en notities van organisatieadviesbureaus.

WK